

„Přeshraniční ekologická výchova v oblasti ochrany přírody a trvale udržitelného rozvoje v Českosaském Švýcarsku, Hornolužickém pohoří a Lužických horách“

Exkurze pro dospělé na téma „Po stopách horolezců krajem Trojzemí“

1. Vodní nádrž Kristýna u Hrádku nad Nisou byla dříve místem těžby, v současné době je zde zhruba 14- ti hektarové jezero vzniklé zatopením bývalého lomu s maximální hloubkou 28 metrů a i v horkých letních dnech překvapuje díky podzemnímu zdroji studenosti ale zároveň čistotou svých vod.

Co zde bylo dříve těženo?

- a) Železo
- b) Pískovec
- c) Hnědé uhlí

2. Sedlecký Špičák je zalesněný vrch (544 m), ležící na severovýchodním okraji Lužických hor asi 1,5 km západně od Dolního Sedla a 3 km jihozápadně od Hrádku nad Nisou. Celý kopec je tvořen křídovými pískovci a slepenci, které byly v blízkosti lužické poruchy zpevněné prokřemeněním. Odolné pískovce byly lámány v několika velkých, navzájem splývajících lomech, které ze tří stran obklopují vrcholek blízkého Lipového vrchu. Těžba v nich skončila patrně v 1. polovině 20. století, takže dnes jsou již opuštěné a zarostlé lesem.

K čemu byl zde těžený pískovec využíván?

- a) jako stavební kámen, mlýnské kameny
- b) jako přísada do asfaltu na stavbu silnic
- c) na výrobu šperků

3. Více než polovinu území Lužických hor dosud pokrývají **lesy**. Až do intenzivní kolonizace ve 13. a 14. století byly Lužické hory porostlé neprostupným pohraničním hvozdem, v němž převažoval buk, často doprovázený jedlí.

Jaká dřevina, kterou v místních lesích můžeme také nalézt, zde není původní (introdukce)?

- a) smrk ztepilý (*Picea alba*)
- b) borovice lesní (*Pinus sylvatica*)
- c) borovice vejmutovka (*Pinus strobus*)

4. Vraní skály, také Krkavčí skály, 500 m.n.m., jsou tvořeny pevnými kvádrovými pískovci prostoupenými svislými i vodorovnými puklinami. Vytvořily se v nich skalní věže, které jsou oblíbenými horolezeckými terény – Fellerova věž, Šachtové věže.

Pískovce jsou mořské usazeniny (sedimenty):

- a) prvohorní
- b) druhohorní
- c) třetihorní

Europäische Union. Europäischer Fonds für regionale Entwicklung: Investition in Ihre Zukunft / Evropská unie. Evropský fond pro regionální rozvoj: Investice do vaší budoucnosti

Ziel 3 | Cíl 3
Ahoj sousede. Hallo Nachbar.
2007-2013. www.ziel3-cil3.eu

„Přeshraniční ekologická výchova v oblasti ochrany přírody a trvale udržitelného rozvoje v Českosaském Švýcarsku, Hornolužickém pohoří a Lužických horách“

5. Lom na Sedle - před několika desítkami let opuštěný lom na čedič, je dnes významnou klidovou zónou v krajině. Postupné zarůstání (sukcese) tzv. pionýrskými dřevinami zde vytvořily podmínky pro úkryt a rozmnožování celé řady živočichů. Na špatně propustném podloží se vytvořily mělké tůňky, místo pro rozmnožování obojživelníků.

Mezi pionýrské dřeviny nepatří:

- a) bříza bělokorá
- b) dub letní
- c) vrba jíva

6. Kdo je to? V Krásném dole hnízdí naše největší sova z čeledi puštíkovitých s typickými oušky z peříček na hlavě. Loví v noci, živí se většími obratlovci, poměrně častou potravou jsou ježci.

7. Údolí Bílého potoka je lemováno **pískovcovými útvary**. Na západní straně vystupuje členitý zalesněný hřbet vrchu Strassberg s rozmanitými skalami, z nichž nejznámější jsou Uhusteine (Výří skály) a Fuchskanzel (Liščí kazatelna). Údolí na českém území je méně členité. Na svahu mezi Podkovou a Popovou skálou jsou čtyři nevelké skalní věže, které horolezci nazývají Strážce hranic, Vyhlídková věž, Krajková věž a Borovák. Je zde možné vidět různé geomorfologické útvary např. voštiny vzniklé v druhohorách.

Víte, za jakých podmínek je na pískovcových skalách, nejen z důvodu možného zničení těchto útvarů, ale i pro zachování bezpečnosti, zakázáno lézt?

- a) za vlhka a mokra
- b) za plného slunce
- c) pokud fouká vítr méně než 2 m/s

Europäische Union. Europäischer Fonds für regionale Entwicklung: Investition in Ihre Zukunft / Evropská unie. Evropský fond pro regionální rozvoj: Investice do vaší budoucnosti

Ziel 3 | Cíl 3
Ahoj sousede. Hallo Nachbar.
2007-2013. www.zief3-cil3.eu

